176413 - Hayızlı bir şekilde umre için ihrama girip sa’y yapan ve temizlendikten sonra tavaf yapan kimse

Soru

Umre yapmaya geldiğimde hayızlıydım. Hayızlı bir halde sa’y yapıp saçlarımı kısalttım. İhramdan çıkıp elbisemi giydim. Temizlenene kadar bekledim ve temizlendikten sonra gidip Kabe’yi tavaf ettim. Bu uygulamayı hacca kıyasladım. Çünkü hayızlı kimse hac yaptığında tavaf hariç diğer bütün ibadetleri yapabilir. Bu konu ile ilgili görüşünüz nedir? Allah razı olsun.

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

,

Mikat alanında hayızlı olduğun halde ihrama girmeniz doğru bir uygulamadır. Hayız ve nifaslı bir şekilde ihrama girmenin doğruluğunun delili; Esma b. Umeys (Radiyallahu anha) Resulullah (sallallahu aleyhi vesellem) hac için Zi’l Huleyfe’ye(Medine ahalisinin mikat yeri) doğum yaptı. Ne yapayım diye Resulullah’a (sallallahu aleyhi vesellem) haber gönderdi. Resulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu:’ Boy abdesti al (yıkan), kan akan yerin üzerini bir elbiseyle (kumaş parçası ile) sıkıca bağla ve ihrama niyet et.’[1]

Aynı şekilde hayızlı bir şekilde tavaf yapmayarak da doğru yapmışsın. Resulullah (sallallahu aleyhi vesellem) Aişe (Radiyallahu anha) hayızlı bir şekilde temettü haccı yaparken şöyle demiştir: ‘Hac yapan kimse ne yapıyorsa sende onu yap ancak temizlenmediğin sürece Kâbe’yi tavaf etme.’[2]

Ancak sa’y yapmayı ve saçını kısaltmayı tavaftan önce yapmakta yanlış yapmışsın. Sa’y’ın tavaftan önce yapılmasının ruhsatı hacca has bir durumdur. Tercih edilen en doğru görüşe göre umrede sa’y tavaftan önce yapılamaz. Bundan dolayı Aişe (Radiyallahu anha) hayızlı olduğu için umre yaparken sa’yı yapmadan ihramdan çıktı. Saçın kısaltılmasına gelince bu ibadet tavaf ve sa’y ikisi de yapıldıktan sonra yapılması gerekir. Bunlardan önce yapılması sakıncalıdır. Fidye vermek

gerekir.

İbn Useymin (Rahimahullah) şöyle demiştir:

‘sa’yın tavaftan sonra yapılması soruldu, tavafın sa’ydan önce yapılması şart mıdır?

Cevap: Evet şarttır. Tavaftan önce sa’ya başlanmış olsa bile. Kendi zamanında yapılmadığı için tavaftan sonra tekrardan yapılması gerekir.

Bir kimse şöyle derse: Resulullah’tan (sallallahu aleyhi vesellem) gelen sahih bir hadise göre bir adam Resulullah sallallahu aleyhi vesellem’e şöyle sordu: Tavaf yapmadan önce sa’yı yaptım. Resulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle cevap verdi: ‘böyle yapmanda bir sakınca yoktur.’ Cevap: bu hac için geçerlidir. umre için bu geçerli değildir.

Şöyle denilirse: Aykırı bir delil bulunmadıkça hac için geçerli ibadetler umre içinde geçerlidir. Çünkü tavaf ve sa’y hem hac hem de umre için şarttır.

Cevap: Bu kıyas ile beraber ayrıcı bazı özellikler vardır. Çünkü umrede tertibin birini bozmak umrenin hepsinin bozulduğu anlamına gelir. Çünkü umrede yalnızca tavaf, sa’y ve saçın kesilmesi veya kısaltılması vardır. Ancak hac yaparken tertibi bozmak hacca bir zarar vermez. Çünkü hac yaparken bir günde beş ibadet yapılır. Bu açıdan umrenin hacca kıyas edilmesi doğru değildir.

Mekkeli alim Ata b. Rebah’ın umrede say’ın tavaftan önce yapılmasına cevaz verdiği zikredilir. Bu konuda aynı görüşte olan bazı alimler vardır.

Bazı alimler ise bilgisizlik veya unutarak yapılması halinde caiz olduğunu söylemişlerdir. Bilerek ve isteyerek yapıldığında caiz olmaz. ‘[3]

Şeyh İbn Bazz (Rahimahullah) hacda olduğu gibi umrede de sa’yı tavaftan önce yapmanın doğru olduğu görüşüne gitmiştir.

Şeyh İbn Bazz (Rahimahullah) şöyle demiştir: ‘ Resulullah’tan (sallallahu aleyhi vesellem) gelen rivayetlere göre Veda Haccında Kurban Bayramı’nın birinci gününde yapılan ibadetler olan şeytan taşlama, kurban kesme, saçı kısaltma, tavaf, sa’y, ibadetlerin sıralaması hakkında kendisine

sorulduğunda cevaben ‘Bir sakınca yoktur.’ Demiştir. Cevabı genel olarak verdiği için bunun içine hacda ve umrede sa’y tavaftan önce yapmakta girer. Bir grup alimde bu şekilde görüş belirtmişlerdir. Buna delili ise İbn Davud’un Usame b. Şerik’ten rivayet ettiği sahih hadistir. Resulullah (sallallahu aleyhi vesellem) kendisine sa’yı tavaftan önce yapanın durumu sorulduğunda verdiği ‘Bir sakınca yoktur.’ Cevabıdır. Bu cevap sa’yı, haccı ve umreyi kapsar. Sahih ve açık olan delillere göre buna engel olan bir şey yoktur. Ancak şeri’ olarak tavaftan sonra ihtiyaten ve alimlerin ihtilafa düştükleri alandan çıkmak için tekrar yapılması söylenir. Aynı şekilde Resulullah’ın (sallallahu aleyhi vesellem) haccında ve umrelerinde yaptıkları ile amel etmek için tekrar yapılması söylenir.

Şeyh Takiyuddin’in (Rahimahullah) sa’yın tavaftan sonra yapılmasının daha uygun olduğunu söylemesinden anlaşılan böyle yapmanın daha iyi ve daha uygun olacağıdır. Bunun caiz olması meselesine gelince bu konuda yukarıda zikrettiğimiz gibi ihtilaf vardır. Bunlardan açık bir şekilde zikreden el-Muğni’nin sahibinin Ata’dan mutlak olarak caiz olduğunu nakletmesidir. Aynı şekilde İmam Ahmet’ten unutmak ile ilgili olan iki hadisten birini nakletmesidir.’[4]

Şeyh İbn Bazz’a (Rahimahullah) soruldu: ‘hacda olsun veya umrede olsun sa’yın tavaftan önce yapılması caiz midir?

Cevaben şöyle dedi: Sünnet olan ilk önce tavafın daha sonra sa’yın yapılmasıdır. Eğer bilmediği için tavaf yapmadan önce sa’y yaparsa bunda bir sakınca yoktur. Resulullah’tan (sallallahu aleyhi vesellem) gelen hadisle sabittir ki: ‘:Resulullah’a (sallallahu aleyhi vesellem) bir adam şöyle sordu: Tavaf yapmadan önce sa’yı yaptım. Resulullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle cevap verdi: ‘böyle yapmanda bir sakınca yoktur.’bu hadis ilk önce olarak sa’y yapmanın caiz olduğuna delalet eder. Ancak sünnet olan ilk tavafın yapılıp sonra sa’yın yapılmasıdır. Hacda ve umrede sünnete uygun olan budur. [5]

Buna ek olarak: Umre yapan kimse bilmediği için tavaftan önce sa’y yaparsa bu kimseye müsamaha gösterilir. Ancak tavaftan önce saç kısaltılırsa bu daha önce de zikrettiğimiz gibi yanlış ve sakıncalıdır. Ancak eğer kişi, hükmü bilmiyorsa fidye vermeyi gerektirmez. Ama şimdi saçını kısaltman gerekir. Ama ihramdan çıktığına emin olmak için Mekke’ye dönüp tavafı tekrardan

yapmaya, sonra sa'yı tekrardan yapmaya, sonra ihramdan çıkıp saçlarını yeniden kısaltmaya imkanın varsa bu ihtiyata daha uygundur. Umreni tam olarak yapmana daha uygundur. Ancak bunu yapma imkanın yoksa saçını şimdi kısaltırsan Allah'ın izni ile umren tamamlanmış olur.

En iyisini Allah bilir.

---

[1] Müslim (1218)

[2] Buhari (1650), Müslim (1211)

[3] eş-Şerhu'l Mumti' (7/273)

[4] Fetava Şeyh İbn Bazz (17/339)

[5] Fetava Şeyh İbn Bazz (17/337)